

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2016. évi november hó 8. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

végzést:

A több ember, részben a bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes személyek sérelmére, különös kegyetlenséggel, nyereségvágyból elkövetett emberölés büntettének kísérlete miatt vádlott ellen indított büntető ügyben a Miskolci Törvényszék 2016. évi április hó 28. napján kihirdetett 10.B.41/2015/51. számú ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt is beszámítja a szabadságvesztés tartamába.

A nyilvános ülésen 10 000 (tízezer) forint, a vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

I n d o k o l á s :

A Miskolci Törvényszék ítélete ellen a vádlott és a védője jelentettek be fellebbezést a 1. tényállási pontban írt élet elleni bűncselekmény alóli felmentés, és a kiszabott büntetés enyhítése végett. Az ügyész tudomásul vette az elsőfokú bíróság döntését.

A védő a másodfokú nyilvános ülésen - a vádlott ítéltáblához címzett beadványára figyelemmel - miszerint szembesült azzal, hogy ő oltotta ki S1 sértett életét, kizárólag a feltételes szabadságra bocsátás kizárására vonatkozó rendelkezés megváltoztatására tett indítványt.

A fellebbviteli főügyészség az átiratában a vádlotti és védői jogorvoslatot alaptalannak tartotta, ezért a jogi indokolás kisebb pontosítása mellett a törvényszék határozatának helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú eljárásban a fellebbviteli főügyészség képviselője a perbeszédében a tényállás és az indokolás jelentős mértékű kiegészítésének szükségességére utalt; így a bűncselekmény elkövetéséhez használt eszközök paramétereinek rögzítésére az 1. tényállási pontban érintett sértett sérüléseinek részletezésére, továbbá a súlyosító és enyhítő körülmények helyesbítésére.

Az ítéltábla a törvényszék ítéletét a Be. 348. §-ának (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében nyilvános ülésen bírálta felül, alkalmazva a Be. 361. §-ának (1) bekezdését. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást az eljárási törvényben írtakat betartva folytatta le. Beszerezte a büntető ügy eldöntéséhez szükséges releváns bizonyítékokat, amelyeket egyenként és összességében értékelt. Számot adott, hogy mely bizonyítékokat fogadott el és miért, valamint megindokolta, hogy a vádlott 1. tényállási pontot

érintően tett, utóbb visszavont beismerő vallomását miért tekintette hitelt érdemlőnek, figyelemmel az igazságügyi orvosszakértői megállapításokra is. Indokolási kötelezettségét ezzel teljesítette.

A törvényszék ugyanakkor kritika nélkül átvette a vádirat elnagyolt és pontatlan tényállását, ekként az ítéleti tényállásban rögzítettek - csupán azzal kiegészítve, hogy a vádlott ittas állapotban volt (ítélet 4. oldal 3. bekezdés 1. sora) - szó szerint megegyeznek a váddal, arra sem figyelve, hogy a tényállási pont helyett „1. és 2. vádpont” szerepel. Erre a másodfokú nyilvános ülésen a védő is utalt a perbeszédében.

Az iratok tartalmára figyelemmel - az elfogadott bizonyítékok tükrében - a törvényszék által mechanikusan a vádiratból átmásolt tényállás jelentős kiegészítése és helyesbítése szükséges a Be. 352. §-a (1) bekezdésének a/ pontja értelmében a következők szerint:

Az előéleti adatok között elsőként rögzített ítéletben elbírált bűncselekmények elkövetési ideje 2007. május 12. napja volt, míg a másodikként feltüntetett határozatban a lopás vétségének elkövetése 2014. szeptember 17. napján történt.

Az ítélet 3. oldal 10. bekezdésében értelemszerűen nem gyanúsított a helyes kifejezés, hiszen a vádemelés után már vádlott az érintett terhelt.

A vádlott személyiségének összetevői elősegítették és megkönnyítették, hogy bűncselekményt kövessen el (igazságügyi pszichológus szakértői vélemény nyomozati iratok 1975. lapszám utolsó mondata).

Az 1. tényállási pont első bekezdésének utolsó mondata helyett az rögzítendő: Ahogy a vádlott meglátta a sértettet, a ruházatából elővett egy 8-10 cm pengehosszúságú, mintegy 7 mm pengeszélességű kést és szó nélkül testszerte megszúrta, majd a konyhán keresztül belökdöste a szobába, miközben több ízben tovább szurkálta a sértettet, aki összeesett (nyomozati iratok I. kötet 601. és 1065. lapszám, valamint nyomozati iratok II. kötet 2119. lapszám 6. bekezdés).

S1 sértett ... napján született, a bűncselekmény elkövetésekor 67 éves volt.

E sértett sérülései kapcsán az ítélet 4. oldal utolsó előtti bekezdése első mondata helyett a következőket szükséges rögzíteni:

S1 halála a mellkas bal oldalának négyszeres áthatoló, tüdőt sértő szúrt sérülése, mellüri vérzés és egyszeres hasüregbe hatoló, a vékonybelet, illetve vékonybélfodrot sértő szúrt sérülés következtében létrejött sérüléssel és vérzéssel shock miatt következett be.

A külsérelmi nyomoknál - igazságügyi orvosi boncolási jegyzőkönyv (nyomozati iratok I. kötet 1113-1119. lapszám) - leírt 1. szám alatti szúrt sérülés a X. bordaközben hatolt a bal oldalon a mellkasba és áthatoló jelleggel sértette a bal tüdőt. A szúrcsatorna hossza 6-7 cm volt.

A 2. szám alatti szúrt sérülés szintén a bal oldalon sértette a mellkast, és a szúrás a IX. bordaközben hatolt be a mellüregbe és áthatoló jelleggel sértette a bal tüdőt. A szúrcsatorna hossza itt is 6-7 cm volt.

A 3. szám alatt leírt szúrt sérülés a mellkas bal oldalán helyezkedett el, és az V. bordaközben hatolt a mellkasba, szintén sértve a tüdőt, 6-7 cm hosszú szúrcsatornát létrehozva.

A 7. szám alatt rögzített szúrt sérülés szintén a mellkas bal oldalán helyezkedett el. A szúrás a III. bordaközben hatolt be a mellkasba, sértve a III. bordát és a bal tüdőt. A szúrcsatorna hossza itt is 6-7 cm volt.

A külsérelmi nyomok 6. szám alatt leírt sérülése a has bal oldalán érvényesült, áthatoló szúrt sérülés, amely sértette a vékonybelet áthatoló jelleggel és a vékony bélfodor területében is, mintegy 1-2 cm-es szúrcsatornát eredményezett, ugyanakkor a sérüléshez kapcsolódó szúrcsatorna hossza 10 cm volt.

Az 1., 2., 3. és 6. szám alatti sérülések legalább közepes erővel, míg a 7. szám alatti sérülés a középezt meghaladó erővel keletkezett.

Ezen sérülések külön-külön is életveszélyesek, életben maradás esetén 8 napon túl gyógyulóak voltak.

A sértetten az előzőekben leírt sérüléseken kívül további szúrt, illetve szúrt-metszett sérülések is voltak, amelyek nem hatoltak be a mellüregbe, és a külsérelmi nyomok 4-5, valamint a 8-18 szám alatt kerültek leírásra (mellkas, has, bal oldali csípőtővis).

A jobb felső végtagon (19-23.), a bal felső végtagon (24-30.) is voltak szúrt sérülések, amelyek védekező jellegűek (összesen 12).

A fejtetön is két szúrt sérülés volt (35-37.), melyek közül a 35. és 36. szám alatt rögzítettek a koponya külső csontlemezén kis kiterjedésű felszínes csontsérülést eredményezett. Ez utóbbi koponyasérülések legalább közepes erővel jöttek létre, míg a többi sérülés esetében többségében kis, legfeljebb közepes erőbehatás volt véleményezhető.

Lágyrész zúzódások voltak az arcon (32-34.) és a bal könyök feszítő felszínén (31.), amelyek kis, legfeljebb közepes tompa erőbehatásra jöttek létre, ütés, ütődés során, akár eszközös behatás nélkül is. Életben maradás esetén a 4-5; 8-34. és 37. szám alatt rögzített sérülések 8 napon belül gyógyultak volna, míg a fejtetön lévő (35-36.) csontsérüléssel járó sérülések 8 napon túli gyógytartamúak lettek volna.

Összegezve: a testfelszínen egy középezt meghaladó, 6 legalább közepes és 30 többnyire kis, részben legfeljebb közepes erőbehatás érvényesült. A testen összesen 33 szúrt, illetve szúrva metszett és 4 tompa erőbehatás érvényesült.

S1 sértett a mellkasi és hasi áthatoló szúrt sérülések elszenvedését követően legfeljebb, mintegy 10-20 percet élhetett.

A 2. tényállási pont: A vádlott S2 és S2né sértettek lakásába nyilvánvalóan azért ment vissza, mert a kérése teljesítését visszautasították.

Az 5. oldal 6. bekezdésében megjelölt 3-4 cm-es sérülések vágottak voltak, míg a jobb kézháton lévő 2 cm-es vágott seb felületes volt.

S2 homlokának bal oldalán lévő 1,5 cm-es metszett és a jobb kézháton szintén metszett sérülések kis erőbehatásra jöttek létre (nyomozati iratok I. kötet 449-451. lapszám).

S2né sérülésével kapcsolatban az ítélet 5. oldal utolsó előtti bekezdése helyett a következők rögzítendők:

S2né a koponyán a bal faltájékon a fül vonalától a nyakszirt irányába húzódó 10 cm-es éles szélű vágott sebet, alapján a farcsont külső lemezén törést, a bal járomtájon 6 cm-es, lefelé lebonyozott felületes metszett sebet, a fejtető középvezonájában a fejsisakig terjedő 7 cm hosszú vágott sebet, továbbá a jobb alkar háti felszínén, annak az alsó harmadában 2 cm-es és a bal alkar háti felszínén felületes hámsérülést szenvedett.

A bal oldali darabos falcsont törés gyógytartama 8 napon túli, ténylegesen 4 hét, míg a többi sérülés 8 napon belül gyógyult.

S4 sértett 1974. napján született és sérülése kapcsán maradandó fogyatékoság, súlyos egészségromlás nem alakult ki.

Ez utóbbi sértettek sérüléseit okozó úgynevezett macséta 400 gramm súlyú, a pengéje 34 cm hosszú, a pengeszélessége a tövénél 4 cm, innen fokozatosan elkeskenyedő, egyélű, több helyen csorbult, a hegye tompult (nyomozati iratok I. kötet 447-448. lapszám).

Az ítélet 6. oldal 2. bekezdésének utolsó sorában írtak úgy pontosítandók, hogy a nagy erejű ütés védekezés nélkül a koponyát érve akár életveszélyes koponyaűri sérülést okozhatott volna.

A törvényszék az eljárásában tanúként kihallgatta még T1-t, valamint T2-t, akik érdemi információval nem szolgáltak.

S2 sértett tanúkihallgatására pedig azért nem került sor, mert orvosi dokumentum alapján demenciája miatt tőle érdemi vallomás nem volt várható (elsőfokú bírósági iratok 21. lapszám).

E kiegészítésekkel és helyesbítésekkel a tényállás már mindenben megalapozottá vált és a Be. 352. §-ának (2) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban irányadó.

A törvényszék okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és törvényes az általa 4 személy sérelmére elkövetett bűncselekmény jogi minősítése is.

Az e körben írt indokok jórészt helytállóak. S2, S2né, valamint S4 sértettek vonatkozásában az élet kioltására irányuló szándéokra lehetett következtetni még az elkövetési eszközökből (macséta) is.

Az elsőfokú ítélet 10. oldal 8. bekezdését mellőzi az ítéletábla, ugyanis abból, hogy a sértett életének kioltása (1. tényállás) után a vádlott még több alkalommal visszatért a tett színhelyére azért, hogy értékeket vigyen el, nem lehet az ölési szándéokra következtetni, figyelemmel a halál bekövetkezésének idejére is.

Az ítéletábla álláspontja szerint az agresszivitásra való hajlam nem mutat az ölési szándék irányába, ezért ezt a megállapítást is mellőzte az indokolásból (11. oldal 1. bekezdés).

A Btk. 160. §-a (2) bekezdésének f/ pontjában írt minősítő körülmény (több ember sérelmére) értelemszerűen kiterjed S1 sérelmére (1. tényállás) elkövetett cselekményre is, ezért ezt a minősítő körülményt mindkét tényállás esetében rögzíteni szükséges, mivel az elsőfokú bíróság ezt tévesen csak a 2. tényállásra állapította meg az indokolásában (11. oldal 4. bekezdés).

A törvényszék jórészt feltárta a vádlott javára és terhére szóló bűnösségi körülményeket, amelyek azonban korrekciót igényelnek a következők szerint:

Avádott kiskorú gyermekeinek eltartásáról nem gondoskodott, ezért enyhítő körülményként nem lehet ezt a javára értékelni.

Az egyenes szándékkal való elkövetés nem értékelhető súlyosító körülményként (56. BK vélemény).

A legújabb bűnügyi statisztikák tükrében nem helytálló az a megállapítás, hogy az élet elleni bűncselekmények száma országosan emelkedő számot mutat. Ezzel éppen ellenkező tendencia állapítható meg, mert amíg 2010 évben összesen 313 emberölés történt az országban, addig 2015-ben ez a szám 205-re csökkent. Erre figyelemmel ezt a megállapítást mellőzi az ítélet az elsőfokú ítélet 12. oldal 2. bekezdés utolsó sorából. Ugyanakkor súlyosító hatást kell annak tulajdonítani, hogy az ügynevezett „öregezés” az élet- és vagyon elleni bűncselekmények körében elszaporodott.

Mellőzi a súlyosító körülmények sorából az ítélet az azt, hogy a vádlott az 1. tényállási pontban írt cselekmény elkövetése után több ízben is visszatért a bűncselekmény helyszínére, hiszen ez értékelésre került a nyereségvágy, mint minősítő körülmény megállapításakor.

Ugyancsak nem lehet következtetést vonni arra, hogy az 1. tényállásban írt bűncselekmény „országosan közfelháborodást váltott ki”. Az a tény, hogy a bűncselekmény szerepelt a híradásokban, még nem ad alapot az előbb említett megállapítás rögzítésére, ezért ezt is mellőzte a másodfokú bíróság (12. oldal 2. bekezdés utolsó mondat).

A három személy vonatkozásában megállapított kísérletnek van enyhítő hatása, de az nem nyomatékos, miként tévesen az elsőfokú bíróság ezt megállapította.

A bűnösségi körülmények változása sem eredményezhette az ítélet álláspontja szerint a vádlott büntetésének az enyhítését, ezért az ezt célzó vádlotti és védői jogorvoslatok nem vezethettek eredményre. A vádlott már több ízben volt büntetve, bár kisebb súlyú (garázdaság, testi sértés, lopás) bűncselekmények miatt. Három büntetőeljárás alatt állt, amikor a jelen ügy tárgyát képező bűncselekményeket elkövette.

A ... Járásbíróság ... számú határozata, amely vagyon elleni bűncselekmény elkövetése miatt született, ... napján emelkedett jogerőre. A jelen ügy tárgyát képező bűncselekmények elkövetési ideje ... és ... napja volt.

Mindezek a körülmények azt mutatják, hogy a vádlott ellen kiszabott korábbi - a fokozatosság elvét betartó - büntetések teljesen hatástalanok voltak, a céljukat nem érték el, ezért a törvényszék által alkalmazott életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása helyes és törvényes.

A vádlott feltételes szabadság kedvezményéből történt kizárása szintén törvényes, utalva a törvényszék e körben írt indokaira, amelyek alkalmazása a Btk. 42. §-án, valamint a Btk. 44. §-a (1) bekezdésének h/ pontján alapul. A jogszabályhelyek feltüntetését az ítélet a pótolta, mert az elsőfokú bíróság ezt elmulasztotta.

A vádlott az előző jogerős elítélését követően egy hét múlva, egy hét alatt négy ember - közülük kettő igen idős életkorú volt, akik korábban neki és a családjának segítséget nyújtottak - életére tört.

Az emberi élet ekkénti semmibe vétele, több sértett halála tényleges be nem következésének véletlenszerűsége olyan okok, amelyek a vádlottnak a társadalomból való tényleges kizárását, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségétől való megfosztását indokolták és tették szükségessé.

Az elkövetett bűncselekmény jellegére figyelemmel helyes és szintén törvényes a közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása, amelynek maximális tartamával egyetért a másodfokú bíróság.

Az eddig kifejtettek alapján az ítélőtábla a törvényszék ítéletét a Be. 371. §-ának (1) bekezdését alkalmazva a tényállás és a jogi indokolás jelentős kiegészítése mellett helybenhagyta.

Az előzetes letartóztatás beszámításával kapcsolatos rendelkezés a Btk. 92. §-ának (1) és (2) bekezdésén alapul, míg a másodfokú nyilvános ülésen felmerült bűnügyi költség megfizetéséről a másodfokú bíróság a Be. 381. §-ának (1) bekezdése alapján döntött.

Debrecen, 2016. évi november hó 8. napján

Dr. Elek Margit sk. a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila sk. a tanács tagja, előadó,
Dr. Szabó József sk. a tanács tagja

Záradék:

A Miskolci Törvényszék 10.B.41/2015/51. számú ítélete az ítélőtábla végzésével a mai napon jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2016. évi november hó 8. napján

Dr. Elek Margit sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó.